

5. Australia' s state aviation safety program [Електронний ресурс]. – Режим доступу: infrastructure.gov.au/aviation/safety

УДК 342.9

Колпаков В. К., д.ю.н., професор,
Запорізький національний університет, м. Запоріжжя, Україна

РОЛЬ КОНВЕРГЕНЦІЇ В СТАНДАРТИЗАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОСТОРУ

Сучасне розуміння європейських принципів адміністративного права, які фактично є європейськими стандартами адміністративного права, сформувалося під впливом процесів конвергенції адміністративних систем, які стали домінантою їх еволюційного руху [1].

Постійний контакт серед державних службовців держав-членів ЄС та відповідних Комісій, вимога про розробку і застосування *acquis communautaire* по еквівалентним стандартам надійності на території всього Союзу, поява системи адміністративної юстиції у всій Європі, а також спільні базові показники і принципи державної адміністрації привели до деякої конвергенції серед національних адміністрацій. Це було описано як «Європейський адміністративний простір» [2].

Яскравий опис процесу конвергенції подає Юрген Шварце (Jürgen Schwarze). При дослідженні змісту впливу європейських стандартів на зближення адміністративних правових систем держав-членів ЄС та перспектив його подальшого розвитку, він зазначає, що раніше прецедентне право Європейського суду знаходилося під впливом правових систем первісних держав-членів ЄС, зокрема, французького адміністративного права. Але вплив на розвиток права ЄС ніколи не був лише французьким. Збільшення числа держав-членів ЄС стимулювало диверсифікацію правового мислення Європейського суду. Відповідно у його рішеннях починають враховуватись правові підходи, які притаманні практично всім державам-членам ЄС. Наприклад, принцип «адміністрування через закон» інтегрується з французького принципу рівності (*principe de légalité*), німецької (*Rechtsstaatlichkeit*) та британської (*rule of law*) концепцій правової держави і верховенства закону. Таким чином, різні коріння цих трьох понять не створюють перепон щодо втілення у практику єдиного європейського стандарту [3].

У правових системах європейських країн принципи, що встановлюють стандарти адміністративного права, об'єктивуються по різному. Вони можуть міститись у розрізненому вигляді у різних нормативних актах (конституціях, парламентських актах, законах і підзаконних актах, судових

актах тощо). Такий підхід є характерним для таких держав як Бельгія, Франція, Греція, Ірландія, і Велика Британія. Є країни, де вони систематизовані в кодифікаціях адміністративних процедур. До таких належать: Австрія (з 1925 року), Болгарія (1979 рік), Данія (1985 рік), Німеччина (1976 рік), Угорщина (1957 рік), Голландія (1994 рік), Польща (1960 рік), Португалія (1991 рік) та Іспанія (1958 рік).

Особливо важливі принципи містяться в судовій практиці Європейського суду. Вони застосовуються всіма державами-членами ЄС на національному рівні при застосуванні права ЄС. Це насамперед: принцип адміністрування через закон; принципи пропорційності, юридичної визначеності, захисту законних очікувань, недопущення дискримінації, право на слухання в ході адміністративних процедур щодо прийняття рішень, забезпечувальні заходи, справедливі умови доступу громадян до адміністративних судів, позадоговірна відповідальність державної адміністрації.

Європейські принципи адміністративного права структуруються по таких групах: 1) достовірність і передбачуваність (правова визначеність); 2) відкритість і прозорість; 3) підзвітність; 4) результативність та ефективність. Кожна з наведених груп включає сконцентровані за родовими ознаками конкретні принципи.

Так, наприклад, принципи верховенства закону, адміністрування через закон, правової компетенції, співмірності приводять в дію механізм достовірності і передбачуваності, процесуальної справедливості забезпечують прийняття рішень на підставі справедливості до будь-якої особи, яка підпадає під їх дію.

Відкритість припускає, що адміністрація доступна для зовнішньої ретельної перевірки, а прозорість – що після ретельного огляду адміністрація буде «видна наскрізь» для цілей докладної перевірки та нагляду. Відкритість і прозорість дозволяють будь-якій особі, щодо якої відбуваються дії адміністрації, знати підставу такої дії. Відкритість і прозорість спрощують проведення зовнішньої перевірки адміністративного впливу з боку вищестоящих наглядових органів. Відкритість і прозорість також є необхідними інструментами для забезпечення верховенства закону, рівності перед законом та підзвітності.

В адміністративному праві існує кілька видів практичного застосування цих принципів. Так, адміністративні дії повинні бути обґрунтовані і здійснені належними компетентними органами державної влади. Широка громадськість повинна мати доступ до державних реєстрів. Представники органів публічної влади зазвичай повинні ідентифікувати себе перед громадськістю. Публічні службовці повинні дотримуватися певних обмежень щодо доходів від приватної діяльності, інформація про яких

підлягає розкриттю, а самі доходи повинні бути попередньо схвалені [4]. Для реалізації принципу відкритості особливо важливим є зобов'язання органів державної влади вказувати причину прийняття своїх рішень.

Перераховані вище принципи можна знайти в адміністративному праві всіх європейських держав. Хоча державні адміністрації в європейських державах представляють собою древні структури, вони постійно адаптувалися до сучасних умов, включаючи членство в ЄС, яке еволюціонує саме по собі.

Література

1. Колпаков В. К. Понятійна матриця адміністративного права / В. К. Колпаков // Держава і право. Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Спецвипуск. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2014. – 414 с.
2. Europe and Governance: The European Administrative Space [Електронний ресурс] // Preparing Public Administrations for the European Administrative Space, SIGMA Papers, 1998, No. 23, OECD Publishing – Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.1787/5kml6143zd8p-en>
3. Schwarze J. Administrative Law Under European Influence: On the Convergence of the Administrative Laws of the EU Member States / Jürgen Schwarze. – London: Sweet & Maxwell, 1996. – 840 s.
4. Husar O. Functions aviation personnel / Olga Husar // Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky. – Slovakia, Košice: Academic Society of Michal Baludansky, 2014. – No 2. – P. 48-50.

УДК 342.951:32.019.51

Концевой Р. С., аспірант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕЛЕРАДІООРГАНІЗАЦІЙ У РОЗРІЗІ ПОБУДОВИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Зміни, що відбулися у світі в результаті комп'ютеризації у другій половині ХХ – на початку ХХІ століть, виявилися такими глибокими і масштабними, що торкнулися серцевини соціального буття, способу життя людей. Ці соціальні зміни знайшли теоретичне освітлення у низці нових соціологічних та філософських концепцій суспільного розвитку, що з'явилися у другій половині ХХ ст., зокрема таких авторів, як Д. Белл, М. Кастельс, І. Масуда, Е. Тоффлер, Ф. Уебстер., Ф. Фукуяма, та ін.

Зокрема, Френк Уебстер зазначає, що хоча сьогодні в суспільстві циркулює набагато більше інформації, ніж будь-коли раніше, але, на жаль,